

A Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztályának ügyrendje

A Műszaki Tudományok Osztálya (a továbbiakban Osztály) ügyrendjét a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban MTAtv), a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya (a továbbiakban Alapszabály) és az Akadémiai Ügyrend (a továbbiakban Ügyrend) alapján a következők szerint állapítja meg.

1. § Az Osztály jogállása

- (1) A tudományos osztály a Magyar Tudományos Akadémiának egy tudományág vagy több egymáshoz közel álló tudományág képviselőit magába foglaló egysége, a tudományos szakmai autonómiának és egyben az Akadémia köztestületi struktúrájának alapegysége.
- (2) A tudományos osztályok számát és elnevezését az Alapszabály 38. §-a rögzíti.
- (3) A tudományos osztály köztestületi működésével összefüggő titkársági és tudományszervezési feladatokat – az MTA Titkárság Testületi Titkárság főosztályi keretében és munkajogi függőségében – szakreferens (osztálytitkár) látja el. Az osztályelnök az adott tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens számára a tudományos osztály köztestületi működésével kapcsolatosan konkrét nyilvántartási és ügyintézési feladatokat ad. Az e pont szerinti titkársági szakreferens kinevezése és felmentése az osztályelnök véleményének előzetes kikérésével történik.

2. § Az Osztály tagjai

- (1) Az Osztály tagjai az Osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők. Egy személy egyidejűleg csak egy tudományos osztálynak lehet a tagja.
- (2) Minden új akadémikus annak az osztálynak a tagja, amely a tagságra javasolta. Ha a javaslattevők több osztályhoz is tartoznak, a megválasztott akadémikus annak az osztálynak lesz a tagja, amelyik az ajánlásokat – az akadémikussá jelölés céljából – befogadta. A tiszteleti és a külső tag is annak az osztálynak a tagja, amelyik a tagságra jelölte.
- (3) Ha az akadémikus a kutatásai során tudományterületet változtat, indoklással kérheti másik osztályba való átsorolását.
- (4) Az Osztály munkájában való részvétel tartós (6 hónapot meghaladó) akadályoztatását a hazai akadémikus és a Magyarországon élő MTA doktora az Osztály elnökének írásban (levélben, e-mailben) köteles bejelenteni, megjelölve a távollét várható időtartamát. Az osztálytitkár továbbítja a bejelentést az MTA Titkárság illetékes vezetőjének, aki rendelkezik további adminisztratív teendőik ellátásáról.
- (5) Az osztálytitkár figyelemmel kíséri az Osztály tagjainak osztályüléseken és egyéb közfeladatok elvégzésében való részvételét, és tartós, hosszú idejű távolmaradás esetén erről tájékoztatja az osztály elnökét, aki figyelmezteti a tagot a tartós távolmaradás várható következményeire. Az Osztály elnökének feladata, hogy az egy évnél hosszabb külföldi tartózkodás miatti tiszteletdíj-felfüggesztésre vonatkozó elnöki határozatra felhívja a tagok figyelmét, és ezzel

kapcsolatosan évenként a tagok írásbeli nyilatkozatát kérje, és az egy évet meghaladó külföldi tartózkodás esetén a nyilatkozatot a Természettudományi Titkárságra megküldje.

- (6) A 70 évesnél idősebb akadémikus önkéntes feladatvállalásként vesz részt az Akadémia és az Osztály munkájában (Alapszabály 16. § (4)).

3. §

Az Osztály elnöke és elnökhelyettese

- (1) Az Osztály a hazai akadémikus tagjai közül három évre osztályelnököt és osztályelnök-helyettest választ. A megbízás idejének lejártával a tisztséget betöltők egy alkalommal újraválaszthatók. Ugyanazt a tisztséget egy személy összesen kétszer töltheti be.
- (2) Az Osztály elnöke felelős azért, hogy az Osztály az MTA-tv-ben, az Alapszabályban és Ügyrendben, valamint egyéb akadémiai szabályozásokban és a jelen Ügyrendben meghatározottak szerint működjön.
- (3) Az Osztály elnöke
- a) képviseli az Osztályt az Elnökségben, beszámol az Osztálynak az elnökségi ülések napirendjére kerülő kérdésekről és az Elnökség határozatairól;
  - b) vezeti az osztályüléseket;
  - c) összehangolja az Osztályhoz tartozó tudományos bizottságok munkáját;
  - d) önálló döntési jogkört gyakorol azokban a nem kizárólagosan az Osztály hatáskörébe tartozó ügyekben, amelyek sürgősségükre tekintettel nem vihetők az osztályülés elé;
  - e) beszámol az Osztálynak két osztályülés között megtett intézkedéseiről;
  - f) megküldi jóváhagyásra az Elnökségnek az osztályügyrendet, illetőleg annak módosításait;
  - g) tájékoztatja az Akadémia elnökét vagy illetékes alelnökét az Osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről és állásfoglalásairól;
  - h) jegyzi, továbbítja vagy közzéteszi az Osztálynak a 4. § (2) bekezdésben meghatározott, a tudományterületet érintő kérdésekben tett elvi állásfoglalásait, egyedi kérdésekben tett véleménynyilvánításait az Alapszabály 3. §-ában szabályozottak szerint.
- (4) Az Osztály elnökét távollétében az osztályelnök-helyettes helyettesíti. Az osztályülést az Osztály elnöke és helyettese távollétében az osztályelnök által az Osztály hazai akadémikusai közül felkért tagja vezeti.
- (5) Az osztályelnöki vagy elnökhelyettesi tisztség akadémiai ciklus közben történt megüresedése esetén az Osztály új osztályelnököt, illetve elnökhelyettest választ. Az így elnyert megbízás ideje nem számít bele az (1) bekezdésben szabályozott tisztségviselési időtartamba.

4. §

Az Osztály illetékessége, feladat- és hatásköre

- (1) Az Osztály ellátja az Akadémia közfadataiból reá háruló, a tudományterületét érintő teendőket. Az Osztály önállóan, de a Közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el és hozza meg a döntéseit. Az Osztály általános alapfeladatait az akadémiai Alapszabály 39. §-a határozza meg.

- (2) A Műszaki Tudományok Osztálya az alábbi tudományterületek (tudományszakok, tudományágak, ágazatok) tekintetében állapítja meg illetékességét: akusztika, anyagtudományok-technológiák, automatizálás-számítástechnika, áramlás-hőtechnika, elektrotechnika, elektronikus eszközök-technológiák, energetika, építészettudomány, gépszerkezettan, informatika, közlekedés- és járműtudomány, metallurgia, szál- és kompozittechnológia, szilárd testek mechanikája, távközlési rendszerek, vízgazdálkodás-tudomány.
- Ezen tudományterületek művelésére tudományos bizottságokat hoz létre, melyek választásával kapcsolatban az Ü. 24. § (18.) –ban meghatározottak az irányadóak.
- (3) Az Osztály az Akadémia hatáskörét érintő kérdésekben
- a) figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágban folyó tudományos tevékenységet;
  - b) közreműködik az akadémiai kutatóközpontok és az ezek szervezeti egységeiként működő kutatóintézetek, valamint az önálló jogi személyű kutatóintézetek, (továbbiakban: önálló kutatóintézet) munkájának értékelésében; valamint a kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek igazgatóinak kiválasztásához szükséges véleményezési eljárásban;
  - c) Számon tartja a tudományág hazai és határon túli magyar kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat;
  - d) kapcsolatot tart a tudományághoz tartozó tudományos társaságokkal;
  - e) tudományos üléseket szervez;
  - f) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudáspolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben;
  - g) az Akadémia elnökének vagy az AKT-nek a felkérésére, vagy saját kezdeményezése alapján állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág területét kutató akadémiai kutatóközpontok (intézeteit is magába foglaló), önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről. a saját kezdeményezésre készített véleményét és állásfoglalását a tudományos osztály elnöke az Akadémia elnökének adja át.
  - h) kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az osztályra vonatkozó követelményrendszerét, közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban;
  - i) az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolat feladatokat is ellátja;
  - j) lebonyolítja az osztály által az AKT-ba és a Közgyűlés állandó bizottságaiba küldendő tagok jelölésének eljárását;
  - k) kapcsolatot tart a határon túli magyar tudományosság képviselőivel: a külső és tiszteleti tagokkal és a köztestület külső tagjaival;
  - l) dönt az osztály illetékességi (feladat) körébe tartozó díjak odaítéléséről; javaslattevőként vagy véleményezési jogkörben az osztály illetékességi körébe tartozó, de nem az osztály által adományozott díjak odaítélésében is közreműködhet.
- (4) Az Osztály az Akadémia működését érintő kérdésekben
- a) véleményt nyilvánít a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi működését meghatározó alapvető belső akadémiai szabályozásokról és az akadémiai közgyűlés napirendjére tűzött előterjesztésekről;

- b) tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat, állandó bizottságokat és eseti bizottságokat, doktori bizottságokat, továbbá szakcsoportokat hozhat létre, működtethet és szüntethet meg;
  - c) ellátja az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos feladatokat;
  - d) lebonyolítja az osztály által az AKT-ba, a Közgyűlés állandó bizottságaiba, a Doktori Tanácsba és az Akadémia egyéb bizottságaiba küldendő tagok jelölésének eljárását;
  - e) részt vesz az MTA új levelező és rendes tagjainak, tiszteleti és külső tagjainak jelölésében és megválasztásában a külön erre vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint;
  - f) kidolgozza a hatáskörét és működését tartalmazó Ügyrendjét;
  - g) kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az osztályra vonatkozó követelményrendszerét, az azt tartalmazó doktori ügyrendjét, és közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban;
  - h) közreműködik a külön akadémiai szabályozásokban meghatározott, az akadémikusokkal, illetve az MTA doktoraival kapcsolatos szociális és jóléti ügyekben;
  - i) dönt az Osztály illetékességi körébe tartozó díjak odaítéléséről, továbbá javaslattevőként vagy véleményezési jogkörben közreműködik az Osztály illetékességi körébe tartozó, de nem az Osztály által adományozott díjak odaítélésében.
- (5) Az osztályközi tudományos bizottságok létesítéséről és osztályhoz tartozásukról az alapító osztályok közösen döntenek.

5. § Az osztályülés hatásköre

- (1) Az Osztály a jogait, feladat- és hatáskörét az ülésein gyakorolja.
- (2) Az osztályülés kizárólagos hatáskörébe tartozik
- a) tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság, állandó bizottság, eseti bizottság és doktori bizottság, valamint szakcsoportok létesítése és megszüntetése; elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása; tudományos bizottsági tagok kooptálásának jóváhagyása;
  - b) tudományos bizottsági munkabizottság, albizottság és állandó bizottság létrehozásának jóváhagyása;
  - c) a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének megválasztása és felmentése, beszámolójának jóváhagyása;
  - d) a köztestületi tagok belépésének jóváhagyása;
  - e) kizárólag az osztály erre jogosult tagjainak (rendes, levelező és külső tagok) ajánlásával a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslatétel, a külön akadémiai szabályozásban foglaltak szerint;
  - f) az osztályülések állandó meghívottjainak meghatározása;
  - g) az MTA doktora tudományos cím odaítélését célzó eljárásokban az illetékes tudományos bizottság és/vagy doktori bizottság kijelölése; e bizottságok közreműködésével a kérelmező doktori habitusának – azaz tudományos munkásságának és szakmai alkalmasságának – az értékelése; javaslatétel a Doktori Tanács számára a kérelmező habitusának megítélésére, a szakmailag illetékes bírálókra és a bírálóbizottságra; továbbá a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslatétel a Doktori Tanács számára az érdemi döntésre;

- h) az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságával egyetértésben az Osztály könyv- és folyóirat-kiadási politikájának kialakítása és az Osztály számára tervezett, illetőleg rendelkezésre álló keretösszegeken belül döntés könyvek és folyóiratok támogatásáról;
  - i) az Osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek és a tudományági helyzetelemzéseknek a jóváhagyása, továbbá az Osztály véleményének kinyilvánítása a hozzá tartozó akadémiai kutatóközpontok, önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok munkájáról;
  - j) az Osztály Ügyrendjének elfogadása;
  - k) meghatározott feladat ellátására állandó vagy eseti bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervvel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása;
  - l) tagok jelölése akadémiai bizottságokba.
- (3) A kizárólagosan az osztályülés hatáskörébe utalt ügyek tárgyalása és az arról való döntés meghozatala nem ruházható át az Osztály tagjaira, tisztségviselőire vagy bármely más személyre, testületre.
- (4) Azokban az osztályülés nem kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyekben, amelyek sürgősségükre tekintettel nem vihetők az Osztály elé, az osztályelnök – lehetőleg a szakcsoportvezetőkkel vagy más szakmailag illetékes osztálytagokkal való konzultáció után – személyesen dönthet. Döntéséről az Osztályt a legközelebbi osztályülésen tájékoztatni köteles.

6. § Az osztályülés működése

- (1) Az osztályülés szavazati jogú tagjai a hazai akadémikusok és a nem akadémikus közgyűlési képviselők. Az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok rendelkeznek szavazati joggal, és a doktori eljárás bármely szakaszában csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.
- (2) Az osztályülésen tanácskozási joggal vesznek részt az Osztály külső és tiszteleti akadémikus tagjai, az Osztályhoz tartozó kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek főigazgatói és igazgatói, kutatóközpontok tagintézeteinek igazgatói.
- (3) Az osztályülésen részt vehetnek az Osztályhoz és a bizottságokhoz tartozó állandó bizottságok elnökei, valamint az Osztály Eötvös József-koszorúval kitüntetettjei.
- (4) Az osztályüléseken részt vehetnek az Osztály által meghatározott állandó meghívottak, illetve szükség szerint az osztályelnök által felkért külső szakértők is.
- (5) Az osztályülések állandó meghívottja az Akadémia elnöke, a tudományterületileg illetékes alelnöke, főtitkára és főtitkárhelyettese, valamint az illetékes osztálytitkár.
- (6) Az osztályülést az osztályelnök készíti elő, hívja össze, tesz javaslatot a napirendjére, és vezeti le. Az osztályülés időpontjáról a résztvevőket legalább két héttel korábban tájékoztatni kell. Az ülés napirendjét legalább nyolc nappal az írásos mellékleteket legalább 36 órával az ülés előtt ki kell küldeni. Ha az osztályülésen az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a kéri, hogy egy olyan napirendi pontot ne tárgyaljon az osztály, amelynek az anyaga az ülés előtt négy napon belül került kiküldésre, a napirendi pont tárgyalását el kell halasztani, és a következő osztályülésen napirendre kell venni.

- (7) Az osztályülés előtt az elnök a napirendi pontokról az elnökhelyettessel, a szakcsoportvezetőkkel, az osztálytitkárral és szükség szerint a Doktori Tanács Osztály által delegált tagjaival megbeszélést tarthat.
- (8) Az Osztály általában havonta, de legalább negyedévenként tart ún. rendes osztályülést. Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a indítványozza. A rendkívüli osztályülés napirendjét az osztályelnök az összehívást kezdeményező tagok kérésének alapulvételével állapítja meg.
- (9) A rendes osztályüléseken kívül az osztályülések még az alábbi formában tarthatók:
  - a) a hazai akadémikusok zárt osztályülése;
  - b) a szavazati joggal rendelkező tagok zárt osztályülése;
  - c) korlátozottan nyílt osztályülés az Osztályhoz tartozó köztestületi tagok részvételével;
  - d) nyílt osztályülés az Osztály által meghatározottak szerinti széles körben. Ez utóbbi kategóriába tartoznak az Osztály levelező és rendes tagjainak székfoglalói, valamint a levelező tagságra ajánlott jelöltek bemutatkozó előadásából szervezett nyílt osztályülések.
- (10) Az osztályülés akkor határozatképes, ha azon a szavazati jogú tagoknak több mint a fele jelen van. A szavazásra jogosultak számának megállapításánál a tartósan külföldön tartózkodó, valamint a távol lévő 70 éven felüli akadémikusok számát nem kell beszámítani.
- (11) A határozathozatal – ha az akadémiai Alapszabály, Ügyrend vagy a jelen Ügyrend másként nem rendelkezik – a jelenlévők egyszerű szótöbbségével történik. Az Ügyrend elfogadása és módosítása esetén kétharmados szótöbbség szükséges.
- (12) Az osztályülés az akadémiai tagjelöléssel és választással kapcsolatban az MTAtv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, továbbá az Akadémikussá választás eljárási szabályai című dokumentumban foglaltak szerint jár el.
- (13) Az osztályülés a doktori ügyekkel kapcsolatban az MTAtv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, a Doktori Szabályzatban, valamint a Doktori Tanács Eljárási Szabályzatában és Ügyrendjében, továbbá az Osztály Doktori Eljárási Ügyrendjében (2. sz. melléklet) foglaltak szerint jár el.
- (14) Az osztályülés a szavazással meghozott döntéseit és a tudományterületei szerint illetékes szakmai tudományos kérdésekben alkotott véleményét sorszámmal és dátummal ellátott határozatban, illetve állásfoglalásban rögzíti.
- (15) Az osztályülésről hangfelvétel készül, amelynek alapján az osztálytitkár összefoglaló emlékeztetőt készít. Az emlékeztetőt az osztályelnök által a szavazati jogú tagok közül felkért hitelesítők hitelesítik. Az emlékeztető a következő osztályülés tájékoztató anyagának része, az Osztály nyílt szavazással fogadja el. Az osztályülésekről készített emlékeztetőket az osztálytitkár tartja nyilván és őrzi.

7. §

A tudományos bizottságok jogállása

- (1) A tudományos bizottság és osztályközi tudományos bizottság az Osztály által létrehozott, annak egy szakterületet vagy több egymáshoz közel álló szakterületet képviselő, köztestületi

tagságon alapuló egysége, amely az MTAtv-ben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat látja el.

- (2) Az Osztályhoz tartozó tudományos bizottságok elnevezését és létszámát a jelen Ügyrend 1. sz. melléklete rögzíti. Az Osztály jelenleg osztályközi tudományos bizottságot nem működtet.
- (3) A tudományos bizottságokkal összefüggő titkársági és tudományszervezési feladatokat az osztálytitkár látja el.

8. §

A tudományos bizottságok tagjai, elnöke

- (1) A tudományos bizottságok tagjai
  - a) az Akadémia szakterülethez tartozó rendes és levelező tagjai, továbbá
  - b) az Osztály szakterülethez tartozó nem akadémikus közgyűlési képviselői e megbízatásuk időtartamára, valamint
  - c) a szakterülethez tartozó köztestületi tagok által maguk közül választott nem akadémikus köztestületi tagok.
- (2) A hazai akadémikus korlátlan számú tudományos bizottságnak lehet tagja, azzal, hogy szavazati joggal összesen legfeljebb három bizottságban (tudományos bizottság, és osztályközi tudományos bizottság együttesen) rendelkezik, ide nem értve a doktori bizottságot. Tudományos bizottsági tagválasztásnál az akadémikus kizárólag egy bizottságban szavazhat, abban, amelyet ebből a célból előzetesen a választás kiírása előtt írásos nyilatkozatában megjelölt.
- (3) A nem akadémikus közgyűlési képviselők annak a bizottságnak a tagjai, amelyhez tartozó köztestületi tagok őket közgyűlési képviselőnek választották.
- (4) Nem akadémikus köztestületi tag csak egy tudományos bizottság vagy osztályközi tudományos bizottság tagja lehet.
- (5) A tudományos bizottságnak tanácskozási jogú tagja a tudományterületén működő önálló kutatóintézet, illetve kutatóközponti tagintézet igazgatója.
- (6) A doktori ügyeket is tárgyaló tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat úgy kell létrehozni, hogy a bizottságnak legalább tíz MTA doktora (ideértve az akadémikusokat is) címmel rendelkező tagja legyen. A doktori eljáráshoz szükséges doktorlétszám biztosítása érdekében, illetve súlyos tudományterületi aránytalanság esetén a tudományos osztálynak lehetősége van az eredeti bizottsági taglétszám 25%-os növelésére a tudományterülethez tartozó köztestületi tagok kooptálásával.
- (7) A tudományos bizottságok tagjainak választása során, ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg. Ha ez sem dönt és/vagy nincs elegendő számú jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre új szavazást kell elrendelni. Ü. 24. § (18)
- (8) A tudományos bizottságok tagjainak a megbízatása három évre szól, és a tagok korlátlan alkalommal újraválaszthatók.

- (9) A bizottság a tagok közül megválasztja az elnökét és titkárát. A tisztségviselők megbízatása három évre szól, amelynek lejártával egy alkalommal ugyanarra a tisztségre újraválaszthatók. Az osztályelnöki és bizottsági elnöki tisztségre ugyanaz a személy egyidejűleg nem választható.
- (10) A bizottság elnöke
- a) képviseli a bizottságot az osztályüléseken, beszámol a bizottságnak az osztályülések bizottságot érintő határozatairól;
  - b) összehívja és vezeti a bizottsági üléseket;
  - c) beszámol a bizottságnak két bizottsági ülés között megtett intézkedéseiről;
  - d) felterjeszti az Osztály elé mindazon bizottsági javaslatokat, amelyekhez az Osztály jóváhagyása szükséges;
  - e) tájékoztatja az Osztály elnökét a bizottság tevékenységéről és állásfoglalásairól;
  - f) jegyzi, továbbítja vagy közzéteszi a bizottságnak a tudományterületét érintő kérdésekben tett elvi állásfoglalását, egyedi kérdésekben tett véleménynyilvánítását az Alapszabály 3. §-a szerint.

9. §

A tudományos bizottságok illetékessége, feladat- és hatásköre

- (1) A tudományos bizottság ellátja az MTA-tv-ben, továbbá az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben részére megállapított feladatokat, valamint végzi az Osztály megbízásából a szakterületére jutó feladatokat.
- (2) A tudományos bizottság önállóan, de a Közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai figyelembe vételével jár el, hozza meg döntéseit.
- (3) A tudományos bizottság
- a) figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág fejlődését és hazai helyzetét, értékeli szakterülete nemzetközi fejlődését, és tartalmi javaslatokat tesz az Osztálynak;
  - b) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben; állásfoglalásait az Osztály részére megküldi.
  - c) az Osztály felkérésére véleményt nyilvánít a szakterületén működő akadémiai kutatóközpontok és intézeteik, önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről;
  - d) javaslatot tesz az Osztály számára bizottsági tagok kooptálására;
  - e) javaslatot tesz az Osztály számára a bizottsághoz tartozó albizottság és állandó bizottság létesítésére, elnevezésére, megszüntetésére;
  - f) tudományos üléseket szervez;
  - g) részt vesz az MTA doktora cím odaítélésére indult eljárásokban, segíti az Osztályt javaslatának kialakításában;
  - h) a szakterület nevében javaslatot tesz az Osztály könyv- és folyóirat-kiadási tervére;
  - i) a szakterület nevében javaslatot tesz az Akadémia által adományozott, valamint állami kitüntetésekre.
- (4) A tudományos bizottságok ügyrendben rögzítik működésük eljárási szabályait, az ügyrendet az Osztály hagyja jóvá.

- (5) A tudományos bizottság – az Osztály jóváhagyásával – munkabizottságot és albizottságot hozhat létre, működtethet és szüntethet meg.

10. §

A tudományos bizottsági ülés hatásköre

- (1) Az tudományos bizottság a jogait, feladat- és hatáskörét az ülésein gyakorolja.
- (2) A bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik
- a bizottság elnökének, elnökhelyettesének és titkárnak megválasztása és felmentése, a bizottság elnöki beszámolójának jóváhagyása;
  - a szakterületre vonatkozó helyzetelemzések jóváhagyása;
  - az MTA doktora tudományos cím odaítélését célzó eljárásokban a bizottság illetékességének megállapítása, a kérelmező doktori habitusának – azaz tudományos munkásságának és szakmai alkalmasságának – az értékelése; javaslattétel az Osztály számára a kérelmező habitusának megítélésére, a szakmailag illetékes bírálókra és a bírálóbizottságra;
  - kapcsolattartás az Akadémia területi bizottságainak szakbizottságaival;
  - a bizottsághoz tartozó albizottságok és állandó bizottságok létrehozása, tagjainak és vezetőinek megválasztása, a javaslat felterjesztése az Osztályhoz jóváhagyásra;
  - a szakterületre vonatkozó könyv- és folyóirat-kiadási javaslat elfogadása;
  - az Osztály számára készülő javaslatok megvitatása és elfogadása;
  - közreműködés a köztestületbe való felvételi eljárásban az akadémiai Ügyrend 11. § (2) bekezdése szerint;
  - a bizottság ügyrendjének elfogadása.
- (3) A kizárólagosan a bizottsági ülés hatáskörébe utalt ügyek tárgyalása és a róluk való döntés meghozatala nem ruházható át a bizottság tagjaira, tisztségviselőire vagy bármely más személyre, testületre.
- (4) Azokban a bizottsági ülés nem kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyekben, amelyek sürgősségükre tekintettel nem vihetők a bizottság elé, a bizottság elnöke – szükség szerint a szakmailag illetékes bizottsági tagokkal való konzultáció után – személyesen dönthet. Döntéséről a bizottságot a legközelebbi ülésen tájékoztatni köteles.

11. §

A tudományos bizottsági ülés működése

- (1) A bizottsági ülés szavazati jogú tagjai a hazai akadémikusok és a nem akadémikus közgyűlési képviselők, valamint a köztestületi tagok által maguk közül választott nem akadémikus köztestületi tagok. Doktori ügyben, a doktori eljárás bármely szakaszában csak a bizottság MTA doktora címmel rendelkező tagjai szavazhatnak.
- (2) A bizottsági ülések állandó meghívottja az Osztály elnöke. A doktori ügyeket tárgyaló bizottsági üléseken részt vesznek a doktori habitusvizsgálat bizottsági előterjesztői. A bizottsági ülésről értesítést kap az osztálytitkár is.
- (3) A bizottsági ülést annak elnöke készíti elő, hívja össze, tesz javaslatot a napirendjére, és vezeti le. Az ülés időpontjáról a résztvevőket legalább két héttel korábban tájékoztatni kell. Az ülés napirendjét és írásos anyagait legalább nyolc nappal az ülés előtt ki kell küldeni.

- (4) A bizottság általában félévenként kétszer tart ülést. Rendkívüli bizottsági ülést kell összehívni, ha azt a bizottság szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a indítványozza.
- (5) A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha azon a szavazati jogú tagoknak több mint a fele jelen van. A szavazásra jogosultak számának megállapításánál a tartósan külföldön tartózkodó, valamint a távol lévő 70 éven felüli akadémikusok számát nem kell beszámítani.
- (6) A határozathozatal – ha az akadémiai Alapszabály és Ügyrend vagy a jelen Ügyrend másként nem rendelkezik – a jelenlévők egyszerű szótöbbségével történik. Szavazategyenlőség esetén a bizottság elnökének a szavazata dönt. Az Ügyrend elfogadása és módosítása esetén kétharmados szótöbbség szükséges.
- (7) A bizottságoknak a doktori ügyekben való eljárására és szavazási rendjére vonatkozó részletes szabályokat – az MTAtv, az Alapszabály és az Ügyrend rendelkezéseivel összhangban – a Doktori Szabályzat és az Osztály Doktori Eljárási Ügyrendje (2. sz. melléklet) állapítja meg.
- (8) Az ülésről a bizottság titkára emlékeztetőt készít, amelyet az elnök aláírásával megküld az osztálytitkárnak.

12. § Doktori bizottságok

- (1) A doktori ügyek tárgyalására Osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat. A doktori bizottság jogállására és eljárásrendjére – amennyiben az akadémiai Alapszabály és Ügyrend vagy a Doktori Szabályzat másként nem rendelkezik – a tudományos bizottságokra vonatkozó szabályok irányadók.
- (2) Az Osztály jelenleg doktori bizottságot nem működtet.

13. § Állandó bizottságok, albizottságok, eseti bizottságok

- (1) Az Osztályhoz tartozó állandó bizottság és az osztályközi állandó bizottság az Osztály által meghatározott feladat ellátására létrehozott olyan bizottság, amely alapvetően nem a köztestületi tagságon alapul. Az Osztályhoz tartozó állandó és osztályközi állandó bizottság létesítését, tagjait és elnökét az Osztály szavazati jogú tagjai jelölik és választják. Más osztályhoz tartozó, de az Osztály által érintett osztályközi állandó bizottságba delegált tagokat ugyancsak az Osztály szavazati jogú tagjai jelölik és választják.
- (2) A bizottságokhoz tartozó állandó bizottság és albizottság a bizottság által meghatározott feladat ellátására létrehozott olyan bizottság, amely alapvetően nem a köztestületi tagságon alapul. A bizottsághoz tartozó állandó bizottság és albizottság létesítését, tagjait és elnökét a tudományos bizottság szavazati jogú tagjai jelölik és választják, és az Osztály hagyja jóvá.
- (3) Állandó bizottság, osztályközi állandó bizottság és albizottság nem hozható létre olyan feladat ellátására, amely kifejezetten az Osztály, a bizottság vagy az osztályközi tudományos bizottság hatáskörébe tartozik.

- (4) Állandó bizottság, osztályközi állandó bizottság és albizottság doktori ügyekben nem járhat el.
- (5) Az Osztályhoz tartozó osztályközi állandó bizottságok és a bizottságokhoz tartozó állandó és albizottságok felsorolását az 1. sz. melléklet tartalmazza.
- (6) Az Osztály meghatározott feladatra (előre meghatározott időtartamra) eseti bizottságot is létrehozhat. Az eseti bizottság nem a köztestületi tagságon alapul. Eseti bizottság nem hozható létre a tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság, állandó bizottság és osztályközi állandó bizottság hatáskörébe tartozó feladatra, sem a doktori eljárásra vonatkozó feladatra.

14. § A szakcsoportok

- (1) A Műszaki Tudományok Osztálya az osztályülések szakszerű előkészítése és az osztályülések működésének gördülékenysége érdekében szakcsoportokat hoz létre. A szakcsoportok megkönnyítik az osztályelnök és az Osztály tagjai közötti kommunikációt. Egy-egy szakcsoporthoz több – egymáshoz közel álló szakterületen működő – tudományos bizottság tartozik. Az Osztály három szakcsoportot működtet, amelyekhez tartozó bizottságokat az 1. sz. melléklet tartalmazza.
- (2) A szakcsoport tagjai az adott bizottságokhoz tartozó akadémikusok, vezetője (helyettese) a szakcsoport által megválasztott akadémikus. A szakcsoportvezető megbízatása 3 évre szól, és tetszőlegesen ismételhető.
- (3) A szakcsoportok megbeszélhetik az osztályülések előtt az adott napirendi pontokkal kapcsolatos feladatokat, és kialakíthatják az egyes kérdésekben a szakcsoport álláspontját.
- (4) Az osztályelnök kérésére és vezetésével a szakcsoportvezetők a soron következő osztályülések előtt megbeszélést tarthatnak az egyes napirendi pontokról. A megbeszélésen a szakcsoportvezetők képviselik és tolmácsolják a szakcsoport álláspontját az esedékes osztályülés egyes napirendi pontjairól.
- (5) A szakcsoportvezető szükség szerint összehívhatja a szakcsoport tagjait az esedékes osztályülés napirendi pontjainak vagy más, az Osztály előtt álló aktuális feladatoknak a megbeszélésére és az álláspontok kialakítására. A szakcsoport-ülésen kívül a szakcsoportvezető a soron következő osztályülések előtt e-mailben vagy telefonon is tájékozódhat a szakcsoport tagjainál az egyes napirendi pontokról.

15. § Kapcsolattartás az Osztály tagjaival

- (1) Az osztályülések közötti időszakban az osztálytagokkal való kapcsolattartás elsősorban elektronikus levelezés útján zajlik, a jelen Ügyrendben és a vonatkozó akadémiai szabályozásokban előírt határidők betartásával.
- (2) Az Osztály tagjai elektronikus úton kapják meg az osztályülésre szóló, a napirendet tartalmazó meghívót és az ülés anyagait. Ezeket az osztálytitkár az osztály KOHO-jába is feltölti. A doktori ügyekben keletkező anyagok kiküldéséről az Akadémia Doktori Szabályzata, a Doktori Tanács Eljárási Szabályzata és Ügyrendje, valamint jelen Ügyrend 2. sz. melléklete rendelkezik.

16. §
Díjak

- (1) Az Osztály MÁV Zrt-vel közösen dönt a Mikó Imre-díj adományozásáról.

17. §
Honlap

- (1) Az Osztály saját internetes honlapot nem üzemeltet, az Osztály elsődleges elektronikus közzétételi felületet a hivatalos akadémia honlap (www.mta.hu) keretében, az akadémiai Kommunikációs Szabályzatban rögzített előírások szerint működteti.

A honlapot az osztályelnök irányítása mellett az osztálytitkár kezeli, aki az Osztályon kizárólagos feltöltési joggal rendelkezik.

A jelen Ügyrendet az Osztály a 2018. február 15-én tartott ülésén fogadta el.

Az Ügyrendet a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége 2018. .... tartott ülésén ..... számú határozatával hagyta jóvá.

A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA ÁLTAL LÉTREHOZOTT ÉS MŰKÖDTETETT BIZOTTSÁGOK

A tudományos bizottságok/állandó bizottságok/osztályközi állandó bizottság létszámát az Osztály minden bizottsági választás előtt a tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi létszám függvényében felülbírálja. Az alábbi táblázat számai a 2017-es választáskori (kooptálás nélküli) állapotot tükrözik.

Az albizottságok létesítését és megszüntetését az Osztály az Ügyrendjében nem szabályozza, de azt Osztály általi elfogadásához köti.

Tudományos bizottságok	Maximális engedélyezett létszám az akadémikusok és a nem akadémikus közgyűlési képviselők nélkül
Anyagtudományi és Technológiai Tudományos Bizottság	24
Áramlás- és Hőtechnikai Tudományos Bizottság	17
Automatizálási és Számítástechnikai Tudományos Bizottság	25
Elektronikus Eszközök és Technológiák Tudományos Bizottság	18
Elektrotechnikai Tudományos Bizottság	16
Energetikai Tudományos Bizottság	18
Építészeti Tudományos Bizottság	23
Gépszerkezettani Tudományos Bizottság	19
Informatikai Tudományos Bizottság	17
Közlekedés és Járműtudományi Bizottság	16
Metallurgiai Tudományos Bizottság	15
Szál- és Kompozittechnológiai Tudományos Bizottság	16
Szilárd Testek Mechanikája Tudományos Bizottság	23
Távközlési Tudományos Bizottság	24
Vízgazdálkodás-tudományi Bizottság	15

Osztályközi állandó bizottságok		Résztevő osztályok és bizottságok
Akusztikai Osztály- közi Állandó Bi- zottság	Max. lét- szám	Műszaki Tudományok Osztálya
	16	Távközlési Tudományos Bizottság
	3	Építészeti Tudományos Bizottság
	5	Automatizálási és Számítástechnikai Tudományos Bizottság
	1	Szilárd Testek Mechanikája Tudományos Bizottság
	1	Áramlás- és Hőtechnikai Tudományos Bizottság
	2	Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
	4	Orvosi Tudományok Osztálya

Bizottsági állandó bizottságok	Max. létszám
Az Építészeti Tudományos Bizottság állandó bizottságai	
Építészettörténeti, Építészetelméleti és Műemléki Állandó Bizottság	20
Építéstudományi Állandó Bizottság	25
Településtudományi Állandó Bizottság	15

Szakcsoportok
Gépészmérnöki és Anyagtudományok Szakcsoport
Anyagtudományi és Technológiai Tudományos Bizottság
Áramlás- és Hőtechnikai Tudományos Bizottság
Energetikai Tudományos Bizottság
Gépszerkezettani Tudományos Bizottság
Metallurgiai Tudományos Bizottság
Szál- és Kompozittechnológiai Tudományos Bizottság
Villamosmérnöki és Informatikai Tudományok Szakcsoport
Automatizálási és Számítástechnikai Tudományos Bizottság
Elektronikus Eszközök és Technológiák Tudományos Bizottság
Elektrotechnikai Tudományos Bizottság
Informatikai Tudományos Bizottság
Távközlési Tudományos Bizottság
Építő-, Építész- és Közlekedésmérnöki Tudományok Szakcsoport
Építészeti Tudományos Bizottság
Közlekedés-és Járműtudományi Bizottság
Szilárd Testek Mechanikája Tudományos Bizottság
Vízgazdálkodás-tudományi Bizottság

**A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK
DOKTORI ÜGYEKRE IRÁNYADÓ ELJÁRÁSRENDJE**